

בית מדרש בנושא: "מעבדות לחירות"

2. חירות מן החירות

אחד מסמלי היציאה מעבדות לחירות בחג הפסח הוא אכילת מצה והימנעות מאכילת חמץ. ברומן 'גרושים מאוחרים' מאת אברהם ב. יהושע מתוארת סיטואציה המתרחשת ביום א' של חג הפסח: קלדרון, שהוא אדם מסורתי, מוזמן לארוחת צהרים בבית משפחת קדמי החילונית. על השולחן צלחת, ובה מונחות מצות ופיתות, אלו לצד אלו. קלדרון מסרב, ומתנצל:

"אני פשוט רוצה להיות אתכם אבל קשה לי בגלל... הפיתות... לא שאני מתערב... זכותכם... זאת החירות... אבל לי אי אפשר... לא שיקרה לי משהו... אני לא תמים... הנה אני מחזיק - והוא הרים פיתה אחת מן המגש בקצות אצבעותיו, הניח בזהירות חזרה - שום דבר לא קורה לי, אבל..."
(גרושים מאוחרים ע' 314)

1. הסבירו את הסיטואציה, ואת משמעות המילה "חרות" בקונטקסט של תשובתו.
2. עיינו בקטע הבא, והשוו לקטע הקודם:

לפני שלוש מאות שנה הפליגה לעולם החדש אניה ושמה 'מייפלאואר'. היה זה מאורע גדול בתולדות אנגליה ואמריקה. אבל תאב אני לדעת, אם יש אנגלי אחד היודע בדיוק אימתי הפליגה אניה זאת; וכמה אמריקאים יודעים זאת; היודעים הם כמה אנשים היו באותה אניה, ומה היה טיבו של הלחם שאכלו בצאתם? והנה לפני יותר משלושת אלפים ושלוש מאות שנה, לפני הפלגת ה'מייפלאואר', יצאו היהודים ממצרים, וכל יהודי בעולם, ואף באמריקה וברוסיה הסוביטית, יודע בדיוק באיזה יום יצאו: בחמישה עשר בניסן; וכולם יודעים בדיוק, איזה לחם אכלו היהודים: מצות. ועד היום הזה אוכלים יהודים בכל העולם כולו מצה זו בחמישה עשר בניסן, באמריקה, ברוסיה, ובארצות אחרות. ומספרים ביציאת מצרים ובצרות שבאו על היהודים מיום שיצאו לגולה. והם מסיימים בשני מאמרים: "השתא עבדי, לשנה הבאה בני חורין"; השתא הכא, לשנה הבאה בירושלים, בציון, בארץ ישראל". כך טיבם של יהודים.
(דוד בן גוריון - מתוך נאומו לפני ועדת החקירה של האו"ם).

3. מהי החירות? לאכול - או לא לאכול פיתה בפסח?

"המבחן הבסיסי של החירות איננו במה שאנו חופשיים לעשות

אלא במה שאנו חופשיים לא לעשות". אריך הופר